

BestuurWijzer

13 mei 2016, Nummer 54

Mail bestuurvraagstukken naar:
rob.stravers@upcmail.nl

Redactie:

Rob Stravers

De BestuurWijzer is gratis!

Alleen als je echt heel graag een bedrag wilt overmaken, mag je dat doen, naar:

rekeningnummer:

NL76ABNA0549444440 t.n.v. R.A.M. Stravers (voor overmaking uit een ander land: BIC-code: ABNANL2A.

Opgelet! Bijdragen zijn alleen toegestaan over reeds gepubliceerd werk!

En elke cent gaat in de 'Bridgepot'.

Eindejaars bridgedrive en diner

Eind december wordt de bridgepot gelegegd. Van dat geld bridge en dineer ik dan met het volledige Bridge Serviceteam. Winst wil ik niet maken; als de pot het toelaat breiden we het aantal deelnemers uit met het inloten van zoveel mogelijk donateurs en lezers.

Inhoud

- 2 De spelregels beter laten aansluiten op de beleving van de (recreatieve) bridgers
  - 2 Vooraf
  - 2 Probleemstelling
  - 5 Doelstelling
  - 5 De verdere uitwerking
  - 8 Experiment
  - 8 Ons advies
  - 8 Reactie Rob Stravers
- 9 Eén lesmethode?
- 11 Brief van Unicef aan de clubsecretarissen
- 12 Ontvangen reacties op soepeler spelregels en rechten van de arbiter
- 19 Rankingcompetitie en NBB-Rekenprogramma

De spelregels beter laten aansluiten op de beleving van de (recreatieve) bridgers

District Delft

VOORAF

In de ALV van het district Delft e.o. d.d. 20 mei 2015 is het Beleidsplan 2015 - 2018 vastgesteld. Een van de voorstellen in dit plan luidt:

Het districtsbestuur stelt voor een commissie in te stellen die binnen een half jaar met voorstellen komt voor aanpassingen van de spelregels waardoor deze beter aansluiten bij de beleving van de (recreatieve) bridgers.

Deze commissie is, met enige vertraging, ingesteld per 1 november 2015. Uit de opdracht vloeit voort dat de gevraagde voorstellen medio april 2016 moeten worden ingediend bij het districtsbestuur.

Vanuit het district Delft zitten in de commissie: Jan van der Meulen en Ton Verdoes.

Tijdens gesprekken met de voorzitter van de NBB is gebleken dat er bij de bond grote belangstelling is voor dit onderwerp. Zij onderschrijven de gedachte dat de huidige spelregels en de wijze waarop deze vaak gehanteerd worden, belemmerend kunnen zijn voor het genoegen dat recreatief ingestelde bridgers verwachten te beleven aan het mooie bridgespel.

Uiteraard zijn wij blij met deze positieve belangstelling. Van de suggestie om het Bondsbureau te consulteren tijdens het werk van onze commissie hebben we graag gebruik gemaakt. Ook is er overleg geweest met Rob Stravers naar aanleiding van de door hem gehouden peiling over dit onderwerp.

In deze notitie proberen we het probleem te definiëren, benoemen we onze doelstelling en benoemen we tevens de stappen die tot het gewenste eindresultaat moeten leiden.

PROBLEEMSTELLING

Veel bridgers die vooral bridgen uit recreatieve overwegingen en/of voor de gezelligheid zijn niet positief over het roepen van arbitrage. Dit wordt vaak gelijk gesteld aan het 'spelen met het mes op tafel', iets dat haaks staat op de redenen waarom zij bridgen. Men ervaart het ingrijpen van de arbiter als straf. We hebben de indruk dat veel bridgers van niet bij de NBB aangesloten clubs o.a. om deze arbitrageregels een negatief beeld hebben van bridgen in NBB verband. Het is een emotie die je niet weg neemt door te verwijzen naar andere sporten waar toch ook een scheidsrechter nodig is om het spel goed te laten verlopen. Spelers hebben veelal het gevoel dat de huidige regels niet passen bij hun beleving van het spel, zij willen een gezellig avondje kaarten.

We moeten ook vaststellen dat een arbiter van een gezelligheidsclub het heel moeilijk heeft:

- Als er arbitrage gevraagd wordt, heeft hij weinig tijd om een arbitrage goed af te handelen, hij speelt immers in de meeste gevallen zelf mee.
- Dit tijdgebrek kan ook een reden zijn dat hij er onvoldoende aan toekomt om met geduld en op een plezierige manier duidelijk te maken waarom de rechtzetting – die lang niet altijd als rechtvaardig wordt ervaren – is zoals hij die moet toepassen.
- Veel arbitrages zijn dermate complex dat je wel een zeer deskundig arbiter moet zijn om dat in korte tijd correct af te handelen. De complexe regels en het “dikke spelregelboekje” veroorzaken dus ook tijdsgebrek. Vindt dan maar eens snel de juiste oplossing.
- In de meeste gevallen wordt er geroepen door de niet overtredende partij, veelal niet omdat er interesse is in de spelregels maar om profijt te halen uit de overtreding en het eigen belang vooral veilig te stellen.

Al eerder is binnen de NBB vastgesteld dat aangesloten verenigingen moeite hebben met het correct toepassen van de spelregels en er weinig motivatie bij de gewone clubleden is om de regels te kennen. Ook beschikken niet alle verenigingen over wedstrijdtechnisch kader dat voldoende is geschoold in de spelregels. De inschatting is dat, als de genomen beslissingen worden getoetst aan de spelregels, weinig bereikte oplossingen daarmee volledig in overeenstemming zijn.

Een ander zeer belangrijk aspect is hoe de clubspelers en clubwedstrijdleiders bij een arbitrage zich gedragen. Te vaak wordt dit gedrag als vervelend ervaren, maar anderen zien er tegenop om dit aan de kaak te stellen (klokkenluiders effect).

Het wreekt zich wellicht ook dat de Spelregels wel regelmatig worden gewijzigd, maar nooit worden vereenvoudigd ondanks het gegeven dat 90% van de bridgers puur recreatief is ingesteld. Er is een verdichting en stapeling in de loop der tijd ontstaan van regels die wél rechtvaardig zijn maar niet meer simpel kunnen worden bevat. Volgens ons is het dringend noodzakelijk dat bestuurders en spelregelcommissies zich hiervan bewust worden en de negatieve gevolgen gaan onderkennen.

Op grond van deze overwegingen heeft het districtsbestuur Delft, daarin gesteund door de clubs, gemeend dat er alle aanleiding is om te onderzoeken of we een manier kunnen vinden waardoor het gebruik van de spelregels niet als negatief wordt ervaren.

Over hoe dit bereikt kan worden zijn geen uitspraken gedaan. Maar er is veel denkbaar:

1. Spelregels vereenvoudigen?
2. Spelregels minder rigide toepassen?
3. Hulpmiddelen ontwikkelen waardoor het eenvoudiger wordt om de regels toe te passen door arbiters en spelers?

4. Arbitrage roepen afschaffen? Vervangen door b.v: 'Kan er even iemand helpen'?
5. Tijdens de bridgecursussen meer aandacht schenken aan de spelregels?
6. Ook tijdens de kaderopleidingen van de NBB meer aandacht besteden aan de toepassing van, en omgang met de spelregels.
7. Op de clubavonden/middagen met enige regelmaat de rol van de meespelende arbiter uitleggen?

Wat zijn onze ideeën over deze uitspraken?

1. Na wat onderzoek en gesprekken is ons duidelijk geworden dat de optie van spelregels vereenvoudigen niet haalbaar is. Het is praktisch onmogelijk om van de spelregels, vertaald vanuit de internationale versie van The World Bridge Federation 2007, een vereenvoudigde gebruiksvriendelijke versie te maken. Het zou ook tot teveel discussie leiden.
2. Minder rigide omgaan met de spelregels lijkt ons een zeer bruikbare optie en de moeite waard om verder uit te werken. We willen hierbij een voorstel ontwikkelen waarbij de bridgevereniging aangeeft of ze voor een 'recreatief' of voor een 'competitief' regime kiest bij het gebruik van de spelregels. Misschien kan deze mogelijkheid ook weleens het laatste duwtje zijn om de "grijze" bridgeclubs over de streep te krijgen om zich aan te sluiten bij de NBB.
3. Betere hulpmiddelen om het probleem (vlot) op te lossen. Binnen de NBB wordt momenteel een bridge app ontwikkeld als hulpmiddel bij het behandelen van arbitrages. Deze app zal een soort stroomschema bevatten waarbij snel, via smartphone of tablet, de oplossing van het probleem in beeld verschijnt. Dit beeld kan direct aan de betrokken spelers worden getoond. Dit vergemakkelijkt niet alleen het werk van de arbiter maar de éénduidige uitkomst zal zeker ook de acceptatie bij de spelers gaan vergroten.
4. 'Arbiter' roepen afschaffen. Het roepen en soms "schreeuwen" om arbitrage wordt door de meeste bridgers zeker als minder prettig ervaren. Dit vervangen door een arbiters vriendelijk alternatief, zal door ons bij de verdere uitwerking worden onderzocht.
5. Spelregelaandacht bij bridgeles aan beginners. Dit is zeker een aandachtspunt voor de vele (NBB) bridgedocenten die ons land rijk is. Het boekje Leer Wedstrijdbridge van Berry Westra zou als voorbeeld kunnen dienen, dit heeft de opbouw Bieden - Spelen - Spelregels. Ook is hier een taak weggelegd voor de docenten van de opleiding tot bridgedocent. Tot nu toe wordt aan het element spelregels geen aandacht besteed tijdens deze opleiding. Vanuit de promotionele kant kan de Vereniging van Bridgedocenten een belangrijke rol spelen.
6. Ook de kaderopleidingen van de NBB zouden opnieuw beoordeeld kunnen worden op de manier waarin de spelregels en de attitude aan de bridgetafel behandeld worden. Momenteel wordt hier bijvoorbeeld in de CLA opleiding geen aandacht aan geschonken. Vooral de omgangsvormen (hoffelijkheid) komen binnen de kaderopleiding nog maar sporadisch aan bod.

- 7 Uitleg op de club. Dit onderwerp zal nader uitgewerkt moeten worden. Er zou een aanpak moeten komen die begrip vraagt voor de problematiek en het vervelende gevoel bij het roepen van de arbiter wegneemt. Met deze beschrijving kunnen alle bridgeverenigingen hun voordeel doen, deze moet dan ook voor alle bridgeverenigingen in het land goed bruikbaar zijn.

DOELSTELLING

Uit de overwegingen genoemd in de paragraaf Probleemstelling, is te distilleren welk resultaat we moeten nastreven, met andere woorden "wat is onze doelstelling"?

Als zich een onregelmatigheid aan tafel voor doet, dan moet deze op een plezierige wijze opgelost kunnen worden, met respect voor de spelers en voor de "oplosser". Bijvoorbeeld doordat spelers zelf weten hoe dit op te lossen is, of doordat zij graag iemand vragen even te komen om te helpen bij het oplossen van het probleem. De wijze waarop een oplossing wordt geboden voor de onregelmatigheid moet door de spelers worden ervaren als een steun in de rug en zeker niet als straf. Hierbij moet het uitgangspunt zijn een vlotte toepassing van de spelregels die er op gericht is de voortgang van het spel mogelijk te maken en die begrepen en toegepast kan worden door diegenen die daar binnen de vereniging verantwoordelijk voor zijn. Deze moet ook aansluiten bij de spelopvatting van de spelers. Hierbij zou het weleens belangrijk kunnen zijn dat de acceptatie door de spelers van groter belang is dan een 100% correcte toepassing van de spelregels.

Op deze wijze zal deze aanpak een grote bijdrage kunnen leveren aan het plezierig spelen van Bridge op welk niveau dan ook.

DE VERDERE UITWERKING

Conform de gemaakte procedurele afspraken, is deze notitie spelregels op 02.03.2016 besproken met het Districtbestuur NBB Delft. Het bestuur onderschrijft de hoofdlijnen van deze notitie en zal het eindadvies van de commissie agenderen voor de ALV van woensdag 11 mei 2016. De door het bestuur gegeven aanscherpingen van een aantal punten in deze notitie, worden in de uitwerking meegenomen.

Op 14.03.2016 zijn we het gesprek aangegaan met Rob Stravers. Via zijn wekelijkse bulletin heeft hij vrij recent een enquête gehouden onder de lezers over dit onderwerp. Wij vonden het belangrijk om de bevindingen uit deze enquête te spiegelen aan onze notitie. Ook de resultaten uit dit gesprek, inclusief zijn aanvullende suggesties, zullen in de uitwerking worden meegenomen.

Ook is de van de NBB ontvangen reactie verwerkt in deze notitie.

Alles nog eens overdenkend en rekening houdende met de opmerkingen en suggesties uit bovenstaande gesprekken, hebben wij onze ideeën over de

zeven eerder genoemde uitspraken verder uitgewerkt. Deze uitwerking leidt tot het volgende voorstel:

1. Spelregels vereenvoudigen.

In het vervolgtraject is ons nog meer duidelijk geworden dat vereenvoudiging van de spelregels een onbegaanbare weg is. Wij adviseren dan ook dit traject niet verder te onderzoeken.

2. Spelregels minder rigide toepassen.

Onze eerste indruk was om een voorstel te ontwikkelen waarbij verenigingen een keuze kunnen maken tussen een recreatief of een competitief regime bij toepassing van de spelregels. Bij de verdere uitwerking hebben we dit idee losgelaten. Het is meer een taak voor de landelijke NBB i.p.v. het district. We zijn tot de conclusie gekomen dat investeren in de bestaande cultuur rondom het begrip arbitrage meer effect zal hebben op een goed en plezierig verloop van het arbitreren op de diverse verenigingsavonden.

Inzake deze cultuuromslag zijn een paar punten van belang:

- De hoofdzaak is dat de spelers er van doordrongen moeten zijn dat de behandeling van een arbitrage op een correcte maar vooral hoffelijke wijze moet verlopen.
- Arbitrage is nodig als zich aan tafel een onregelmatigheid voor doet en helpt de spelers om het spelen op een prettige manier te hervatten.
- Uitgangspunt hierbij is dat elke onregelmatigheid een onopzettelijke vergissing van de desbetreffende speler is en er geen enkele aanleiding is om te denken aan opzet of een kwade bedoeling.
- Het is van groot belang dat zeker ook de arbiters, zich hiervan terdege bewust zijn en hier dan ook naar handelen.
- Om deze punten bewust te laten landen bij de spelers en de arbiters moet er geïnvesteerd worden in promotie maatregelen. Het doorvoeren van een cultuuromslag, op welk niveau dan ook, is geen gemakkelijk weg maar meer een van de lange adem, veel geduld en overredingskracht.

Wij stellen voor dat het districtbestuur NBB Delft bij de toepassing van het bovenstaande de verenigingen stimuleert hier aan deel te nemen en ze bij de uitvoering hiervan zal faciliteren.

3. Hulpmiddelen ontwikkelen voor de arbiters.

Zodra de arbitrage app binnen de NBB is ontwikkeld met stroomschema's op basis van de arbitragewijzer, zal dit voor de arbiters een hulpmiddel kunnen zijn om de spelers mee te laten kijken naar de oplossing van de onregelmatigheid. Dit zal zeker zorgen voor meer onderling begrip. Een tweede hulpmiddel zou kunnen zijn om de meest voorkomende overtredingen en de daarbij te gebruiken oplossingen, per overtreding vast te leggen. Hierdoor ontstaat een arbitrage kaartenbak waarvan de arbiters gebruik kunnen maken. In verloop van tijd zullen de spelers deze kaarten gaan herkennen en uiteindelijk ook de gekozen oplossingen. Het idee om spelers zelf aan tafel het probleem op te laten lossen, lijkt is ongewenst.

4. Arbitrage roepen afschaffen.

Hier zijn wij een groot voorstander van gezien de toon waarmee in sommige gevallen dit geroep plaatsvindt. Binnen bijna alle bridgeverenigingen is het gebruikelijk om elkaar met de voornaam aan te spreken. Deze ontwikkeling zou ook doorgezet kunnen worden naar de arbiters. Op de loopbriefjes kan tegenwoordig met het grootste gemak de naam van de arbiter in de desbetreffende lijn worden vermeld. Voor de spelers wordt het daarmee gemakkelijk om de arbiter bij naam te roepen met het verzoek om mee te helpen de ontstane onrechtmatigheid op te lossen. Ons advies, direct invoeren omdat dit de hoffelijkheid rondom het arbitreren zeker zal gaan vergroten.

5. Spelregelaandacht bij de bridgelessen.

Omdat hier tijdens de bridgecursussen weinig of geen aandacht aan wordt besteed, zou dit landelijk gestimuleerd moeten worden. Het district Delft kan hierbij een voorbeeldfunctie vervullen door via de onderwijsadviseur de actieve docenten in het district hierop te wijzen en ze met voorbeelden te faciliteren. Nieuwe leden worden dan op hun eerste verenigingsavond niet overvallen met het begrip arbitrage.

6. Wedstrijdtechnische NBB opleidingen.

Ook zou de NBB bij haar wedstrijdtechnische opleidingen CLA, CLB en WL het omgaan met (on)hoffelijk gedrag standaard in de leerstof op moeten nemen, het nu gebruikte opleidings materiaal zou ten aanzien van dit punt opnieuw beoordeeld en aangevuld kunnen worden.

7. Uitleg op de verenigingen.

Het uitleggen, begrip vragen en stimuleren voor deze wijze van spelregeltoepassing is een zeer belangrijk aandachtspunt voor clubbesturen en hun technische commissies. Zij moeten volledig achter deze aangepaste aanpak van het arbitreren staan en dat uitdragen binnen hun vereniging. De NBB besturen kunnen de clubs stimuleren om regelmatig aandacht te besteden aan Prettig, Hoffelijk en Correct arbitreren binnen de verenigingen.

Zij kunnen bestuurders van verenigingen hierbij ondersteunen bij de volgende onderwerpen:

- Begrip kweken over het fenomeen arbitrage.
- Het doel van arbitreren "probleem oplossen om een goed vervolg mogelijk te maken" nog eens goed en ludiek uitleggen.
- Voorbeelden ontwikkelen (Power Point) hoe een arbitrage prettig is op te lossen.
- Presentaties ontwikkelen over ethiek en hoffelijkheid bij arbitrage voorbeelden.

EXPERIMENT

Om bovenstaand te toetsen op een bruikbare werkwijze zou het goed zijn als er binnen het District Delft met ingang van het seizoen 2016 - 2017 bij een aantal verenigingen een proef wordt gestart. Van het bestuur hebben wij begrepen dat zij hier zeer positief tegenover staan. Ook zien zij voldoende mogelijkheden om de clubbesturen hierbij te ondersteunen. Bij het ontwikkelen van presentatie voorbeelden heeft ook Rob Stravers zijn medewerking toegezegd en ook het Bondsbureau zal hierbij ondersteunen.

ONS ADVIES

Tijdens de ALV van 11 mei 2016 verenigingen vragen om deel te nemen aan het experiment zodat er zo snel mogelijk met de andere manier van arbitreren binnen verenigingen ervaring opgedaan kan worden. Wij zijn er van overtuigd dat deze manier van werken zeker zal bijdrage om de huidige negatieve sfeer rondom arbitreren voor een groot deel weg te nemen. Hiermee wordt de genoemde doelstelling **om het plezierig spelen van bridge op welk niveau dan ook te bevorderen**, zeker gehaald.

Jan van der Meulen:

Tijdens de ALV van 11 mei werd door de clubs zeer positief op onze notitie gereageerd.

Een flink aantal clubs heeft ook toegezegd aandacht te gaan besteden aan de aanbevelingen in onze notitie.

Het gaat daarbij met name om de noodzakelijke cultuurverandering rond arbitreren en het geven van meer inzicht aan de clubspelers in de bedoeling en toepassing van de spelregels. Dit laatste door daaraan kort aandacht besteden tijdens een aantal clubavonden.

Eén club doet dit al en heeft er positieve ervaringen mee.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

Rob Stravers:

Wij mensen, ja, ook bridgers, hebben een natuurlijke weerstand als het gaat om veranderingen. Een voorspelbare en begrijpelijke vrees is: verwarring. Omdat met elke aanpassing verschillend zal worden omgegaan met onregelmatigheden. Toch ben ik sterk vóór dit soort proeftrajecten. Omdat de spelers zelf, de 'wetgevende en wetuitvoerende macht', in de praktijk kunnen zien en voelen hoe bepaalde aanpassingen uitpakken.

Daarom is een optimale afstemming vooraf met de clubleden, de arbiters én met de protestcommissies van het grootste belang. Datzelfde geldt voor de evaluaties. Ook tijdens de proef zal regelmatig moeten worden afgestemd: wat ging goed, wat voelt beter en wat kán beter?

Ik feliciteer District Delft met hun lef en wens bestuur en leden extra veel bridgegenoege toe, ook na een onregelmatigheid!

Eén lesmethode?

Een vraagje op basis van concept Beleidsplan van de NBB:

Gegeven

Er zijn diverse lesmethodes om bridge te leren. Ik noem de bekendste schrijvers (voor mij):

- a. methode Berry Westra (BW).
- b. idem Jacques Barendrecht
- c. idem Cees Sint en Ton Schipperheijn

Verandering

Nu wil de NBB - zie het concept beleidsplan 2017 - 2020 - dat in principe zal worden uitgegaan van één lesmethode.

Invulling

Natuurlijk zal dit de B(erry) W(estra) methode zijn (dit betreft m.i. de keuze voor de bekendste bridger, commerciële belangen van de NBB, de werkrelatie NBB en BW enz.

Vraag

Is dit nu een taak van de NBB om dit te gaan adviseren/ voorschrijven ?

Gevolg

De andere schrijvers van boeken om bridge te leren worden daardoor - wat betreft de inkomsten - brodeloos en alle gedane inspanningen door betrokkenen zijn plotsklaps waardeloos geworden, nog afgezien van het financiële verlies van de voorraden van boeken e.d..

Toelichting

Op alle middelbare scholen worden ook niet dezelfde leer boeken gebruikt voor de diverse vakken en toch doen alle leerlingen examen en kunnen verder studeren.

Mijn vraag aan jou

is dit nu een goed plan van de NBB en mag de NBB zo iets gaan propaganderen?

Rob:

Het eerste heilige doel van de NBB is: het bridge in Nederland promoten en verbeteren (vrije vertaling van RS). In dat licht eis ik zelfs dat de NBB de voorwaarden en ruimte schept voor de ontwikkeling en de perfecte lesmethode propageert. Rijst natuurlijk de vraag: wát is de perfecte lesmethode?

Ik weet de NBB-motieven niet voor het uitgaan van één lesmethode. En met mijn kennis van nu kijk ik daar gemengd naar. Gemengd, omdat ik voor- én nadelen zie aan één methode.

Voordeel kan zijn dat daarmee onsamenhangende lesmethodes worden voorkomen. Als beginners vanwege een verkeerde dosering en/of volgorde afhaken, betekent dat in de meeste gevallen een afscheid voor het leven.

Nadeel van één lesmethode is dat daarmee nieuwe vondsten door talentvolle docenten in de kiem kunnen worden gesmoord.

Mijn absolute voorkeur op dit moment is een driestappenplan:

1. De beginners binnen vijf minuten laten spelen, op 'wedstrijdbasis met een knipoog'. Alle aandacht voor speeltechniek.
2. Laten bieden zónder biedsysteem, op gevoel dus, met wel alle premies voor de manche en slems.
3. Biedsysteem rustig opbouwen. Door eerst te moeten bieden zónder biedsysteem, zullen ze het biedsysteem als een écht hulpmiddel ervaren.

En een dergelijke startcursus moet wat mij betreft **gratis** worden aangereikt aan elke bridger die zijn vrienden, burens en/of familie wil besmetten. Ongeacht of die bridger wel of niet lid is van de NBB. Het enige doel van die cursus: de beginners verslaafd maken aan bridge. Geheel in de lijn van de NBB-statuten: bridge promoten/verspreiden.

Vervolg cursussen zou de NBB dan alleen gratis kunnen aanbieden aan NBB-leden/docenten en voor een bepaalde prijs aan niet NBB-leden/docenten.

Maar wie ben ik?

Brief van Unicef aan de clubsecretarissen

Beste secretaris,

In 2016 zullen de UNICEF bridgedrives in het weekend van 19-20 november worden georganiseerd. Onder het motto: 'heel Holland bridget voor UNICEF' willen wij ook op uw bridgeclub een beroep doen om aan dit initiatief, dat ondersteund wordt door de Nederlandse Bridge Bond, deel te nemen.

UNICEF-vrijwilligers én Bridgeclubs in het hele land zetten zich al sinds twee jaar in om een steentje bij te dragen aan een betere wereld voor kinderen door een drive te organiseren. Dankzij deze inzet was 'Hartentroof voor UNICEF' in 2015 een groot succes! In het weekend van 22 november is er toen door bijna drieduizend bridgers meegespeeld in de strijd tegen ondervoeding voor de kinderen in Mozambique. De opbrengst bedroeg maar liefst **€ 37.354**

Helpt uw bridgeclub mee om dit jaar van Harten Troef voor UNICEF een nog groter succes te maken?

Een reden om een bridgedrive te organiseren zou kunnen zijn dat u net als UNICEF overtuigd bent dat elk kind recht heeft op een goede kindertijd. Voor miljoenen kinderen wereldwijd is dat helaas niet vanzelfsprekend. Zij krijgen geen eerlijke kansen, kunnen niet gezond opgroeien en zich niet goed ontwikkelen omdat zij bijvoorbeeld moeten werken, gevlucht zijn, niet naar school kunnen, ondervoed of ziek zijn. UNICEF wil kinderen de best mogelijke kindertijd geven. Waar ze ook wonen en op elk gebied van hun welzijn. Want wij geloven in kinderen, in wat er van elk kind kan worden én in wat ze voor de wereld kunnen betekenen.

Hoe kan uw bridgeclub meedoen?

Door een bridgedrive te organiseren in of rond het weekend van 20 november 2016 waarvan de opbrengst bestemd is voor UNICEF.

- Voor elke deelnemer aan uw bridgedrive is er een klein presentje beschikbaar.
- Gratis promotiemateriaal is te leen om uw ruimte mee aan te kleden.
- Als helpende handen kunnen wij u in contact brengen met UNICEF-vrijwilligers bij u in de buurt.

Voor informatie en aanmelden kunt u terecht bij UNICEF: Nancy Bönnen-Hoogendorp, telefoonnummer 088-4448251 of bridgedrive@unicef.nl
Graag horen wij of wij op de steun van uw bridgeclub kunnen rekenen.

Hartelijke UNICEF groet,
Nancy Bönnen-Hoogendorp
Projectleider vrijwilligersorganisatie

Volg UNICEF Nederland op:

Zoveel begint bij een kind. Als het tenminste kansen krijgt.

Ontvangen reacties op soepeler spelregels en rechten van de arbiter

Meta-effect

Dank voor dit prachtige compendium☺

Ik hoop dat dit uiteindelijk onderdeel gaat worden voor de relevante opleidingen! De spelregels worden wel regelmatig aangepast, maar de "meta-regels" zijn zoveel belangrijker voor een prettig spel.

Rob:

De meta-regels werken inderdaad uitstekend, ook bûiten de bridgetafel. Denk alleen al aan het omgaan met pubers... ☺. Meta-communicatie helpt jou én je gesprekspartner(s) van buitenaf te kijken naar wat we nu eigenlijk aan het doen zijn. Uit de praktijk:

Vader: 'Hoe ver ben je met je huiswerk?'

Zoon: 'Wat vind ik dat toch een akelige vraag, je verpest mijn hele dag.'

Vader: 'In dat geval stoppen we nu meteen over het huiswerk. Ik wil

graag met jou afstemmen welke begeleidende/adviserende rol jij vanaf nu van mij wenst als vader.'

Zoon: 'Ja, ja, en als we dat hebben besproken ga je natuurlijk weer

verder over het huiswerk...'

Vader: 'Dat hangt helemaal af van jouw wensen.'

Waarna beiden in de lach schoten en bleek dat enig advies/begeleiding toch wel op prijs werd gesteld.

Mijn rol en doel

Bedankt voor het delen van jouw gedachten over "het spel en de regels". Je brengt interessante ideeën naar buiten.

Mij is echter niet duidelijk vanuit welke rol jij dit stuurt. Ik vermoed dat jij bij de NBB geen rol speelt bij het wijzigen van de spelregels; dat wordt mij niet duidelijk. Ik weet ook niet of ik daar een rol in zou kunnen spelen, bijvoorbeeld door het geven van commentaar op jouw document. Ik krijg ook de indruk, dat je kritiek hebt op de NBB, dat het proces van vaststellen van nieuwe spelregels "in het duister" plaats vindt. Nochtans was mij niets bekend over aankomende wijzigingen, maar dat kan ook komen doordat ik niet goed heb opgelet ☺. In ieder geval lijkt de NBB niet bijzonder luis te communiceren over dit onderwerp en in ieder geval geen "volksraadpleging" in het proces mee te nemen. Dat zou wel chick zijn eigenlijk.

In de inleiding van jouw document lijkt jij in eerste instantie aan te geven, dat het vooral betrekking heeft op gedragsregels- en omgangsregels van

spelers en arbiters. Iets waar clubbestuurders invloed op kunnen hebben. In de eerste zin van de tweede alinea breng je expliciet de scheiding aan tussen dit onderwerp en de komende wijzigingen van de spelregels, die door de NBB vastgesteld worden.

In de laatste zin breng je de beide onderwerpen echter bij elkaar. En in het hoofdstuk "mogelijke versoepeling van regels" doe je voorstellen om de spelregels te veranderen.

Daarmee wordt voor mij het doel van het document onduidelijk. Als het zinvol is voor het proces, dat ik commentaar lever op jouw document – los van het delen van mijn gedachten met jou – dan wil ik dat graag doen.

Ik kan dan ook nog enkele ideeën aandragen uit Duitsland waar ik ook bridge.

Rob:

Mijn rol? Dat is een leuke! Door mijn workshops op de afgelopen twee NBB-congressen, en mijn boekjes die ik op uitnodiging van de NBB schreef, zou inderdaad de gedachte kunnen ontstaan dat ik een functie zou hebben binnen de NBB. Daar is geen sprake van. Ook op de ontwikkeling van de nieuwe spelregels heb ik geen directe invloed. Indirect natuurlijk wél! En dat geldt voor alle bridgers; de wetgevende macht staat immers volledig in dienst van de bridgende wereld.

Dat door de combinatie van aandacht voor de houding aan de bridgetafel én soepeler regels enige verwarring ontstaat over wat ik nu écht wil, kan ik begrijpen. Laat mij daarom duidelijk stellen dat naar mijn stellige overtuiging een hoffelijke houding van de spelers voldoende moet zijn voor veel bridgegenoege, óók na een overtreding.

Of de soepeler spelregels daadwerkelijk bijdragen aan het speelgenoege kan ik niet inschatten. Dat zal de praktijk moeten bewijzen. Daarom wil ik graag van de clubs die dat uitproberen de uitslag van de evaluaties.

Het lijkt mij niet gek om te beginnen met alleen alle aandacht voor de juiste (hoffelijke) houding aan de bridgetafel.

Als dan al volwassen wordt omgegaan met overtredingen/vergissingen, lijkt de versoepeling van de (spel)regels niet nodig.

Voor goede tips, zowel uit binnen- als buitenland, sta ik natuurlijk altijd open!

Ad rem?

Vanwege de lengte en verschillende onderwerpen in de volgende reactie, voegde ik mijn antwoorden/reacties in het kader.

Jouw artikelen heb ik weer met veel aandacht gelezen en ik was erg onder de indruk van het theoretisch artikel over de ideale arbiterhoudingen. Een erg sterk geschreven stuk. Ik vind vooral recht 6 en recht 2 erg belangrijk voor arbiters. Zeker als ze onzeker zijn en/of net beginnen. Persoonlijk ben ik een groot fan van recht 4. Dat is echter in bridge niet zonder risico omdat er altijd protest mogelijk is en je dan als arbiter overruled wordt. Je zult dan bij onwil snel van recht 2 gebruik moeten maken. Ik geef wel toe, dat je met recht 4 wel vaak zult weggkomen en dat het ook vaak gewaardeerd zal worden, maar je moet het risico goed kennen. Verder heb ik wat moeite om verschil te zien tussen recht 6 en 7. Omdat je met de gegeven reacties in recht 7 inderdaad niets kunt, zou ik me eerder beroepen op recht 6.

Rob:

Recht 6, 'Geen bijzaken' gebruik je vooral ter afsluiting van een dialoog waarin je je klemgezet voelt. Je opponent heeft waarschijnlijk gelijk, je hebt geen weerwoord. Omdat het geen invloed heeft op de rechtzetting, en je de ander zijn gelijk niet gunt ☺, kun je het gesprek zelfs met enige flair afsluiten met: 'Geen bijzaken'. Met deze 'stopper' op zak kun je gemakkelijk ergens op ingaan waar je anders - uit angst opeens met je mond vol tanden te staan - liever omheen loopt. Recht 6 mag je zien als een soort nooduitgang in de communicatie.

Recht 7, Zoek het effe lekker zelf uit', is vooral een recht waarmee je voorkomt dat je met een vervelend gevoel naar huis gaat. Daarmee neem je vooral afstand van het hele gebeuren. Eerlijk gezegd is de naam van dit recht een vertaling van mijn lijfspreuk. En lijfspreuk die ik vooral meegaf aan collega's die mij tijdens mijn vertrouwenspersoonwerk in vertrouwen namen. In die zeer leerzame periode leerde ik vooral dat de mooiste mensen het snelst met een schuldgevoel zitten. Zelfs slachtoffers van regelmatige mishandeling zoeken de oorzaak bij zichzelf! En zonder uitzondering vertelden zij mij later dat ze eerst schrokken van mijn lijfspreuk, maar al snel de grote waarde daarvan voelden. Ja, en nu zal de vraag ontstaan, waarde lezer, wat mijn lijfspreuk dan is? Welnu... 'Laat ze allemaal de kolere krijgen!' Dat hoef je niet uit te spreken, zou ook zinloos zijn, als je maar wel in je hoofd duidelijk afstand neemt. Een mooie vergelijking is losse melk... De oudere lezers, die heel lang geleden naar de melkboer gingen voor losse melk, weten nog heel goed dat je de pan met melk nooit stevig tegen je aan moest houden tijdens het lopen. Dan ging het beslist mis. Afstand houden dus, vroeger met melk, nu met oeverloos vervelend gedrag.

De praktijkvoorbeelden maken voor mij duidelijk dat ze geschreven zijn door een zeer confident en ervaren arbiter. Ik ben zelf niet echt onzeker en ook zeker niet onervaren. Toch veronderstelt de oplossing die je aandraagt, een mate van ad rem zijn die veel mensen niet gegeven is. In

een aantal situaties zou ook ik een sub-optimale aanpak hebben gekozen. Meta-discussies zijn waanzinnig sterk, maar hordes mensen zullen zich die kwaliteit nooit eigen kunnen maken. En dat terwijl het toch zo eenvoudig klinkt. Dat geldt ook voor sommige van de rechten. En daar zit voor een deel de crux. Net zoals het voor een gevorderde bridger onbegrijpelijk is dat een leider twijfelt tussen het spelen van de vrouw of de boer, zo is het voor een gevorderde arbiter ook lastig om zich te verplaatsen in een beginnende arbiter. Als je jouw stappen en rechten steeds logisch volgt, en de juiste keus maakt, dan is arbitreren meestal een eitje. En toch lukt het ze vaak genoeg niet. Hoe kan dat nou?

Rob:

De veronderstelling dat je **ad rem** moet zijn om snel bepaalde opmerkingen te kunnen plaatsen, stel ik graag bij. Ik ben er redelijk van overtuigd dat je sneller gepast reageert als je een uitstekend beeld hebt van jezelf als arbiter. Met een vleugje superioriteit. Opgelet! Daarmee zeg ik niet dat ik foutloos arbitreer. Verre van dat. Mijn zelfbeeld is vooral uitstekend omdat de kans dat ik het goed doe redelijk hoog inschat, maar vooral... omdat ik altijd opensta voor een versterking van de rechtzetting die ik voorsta. Toegegeven, met mijn vinger aan de trekker van recht 6... ☺

Ik ben in het basketbal vele jaren arbiter geweest en zelfs ook een aantal jaren op landelijk topniveau. Met bridge zie ik heel veel parallellen. Om goed te kunnen arbitreren moet je veel vlieguren maken, veel situaties leren herkennen, een aantal handelingen automatiseren en altijd het onverwachte verwachten. Het begint allemaal met het halen van een diploma, maar daarna heb je toch echt, naast je eigen investering, begeleiding en ondersteuning nodig. Als je helemaal alleen jezelf als arbiter moet ontwikkelen zal het moeilijk zijn. Als je talent toont wil iemand je nog wel helpen, maar een club die actief een programma ontwikkelt om arbiters verder te helpen?

Rob:

Ik zie tegelijk ook een groot verschil, met vrijwel alle sporten. De bridgearbiter kan in de regel niet afgaan op eigen waarneming. Hij moet het hebben van de spelers die hem uitnodigen. En van wat hem wordt verteld. Leuk als alle partijen het met elkaar eens zijn, al meteen lastig als er verschillende visies zijn. En je hebt gelijk, alleen dat papiertje halen is één. Maar in de praktijk aan de bak moeten is een heel ander verhaal.

Mijn makke als arbiter? Ik wil te graag de boel oplossen. Daardoor vergeet ik nog wel eens om eerst alle feiten kristalhelder boven tafel te krijgen. Eigenlijk sla ik dus de "meta"-aanpak over. Daarnaast heb ik nog wel eens last van gefixeerd zijn waardoor ik zaken buiten mijn denkkader over het hoofd zie.

Rob:

Heel logisch en menselijk. Vooral door je ervaring. En niet te vergeten, de tijdsdruk! Arbiters die meespelen moeten dat immers

combineren met de door hen te spelen spellen.

Jouw epistel is zeker een goed bruikbaar document in de opleiding van arbiters, maar het zal, zoals de situatie nu is, uiteindelijk toch moeten komen van het doorzettingsvermogen van de arbiter om hier iets mee te kunnen doen. Want waar het aan schort zijn mensen die zich achter de arbiters scharen, die de arbiters in bescherming nemen, die arbiters onder hun hoede nemen. Want leren arbitreren is voor een belangrijk deel "trial & error". Niet bang zijn om fouten te maken, maar zoveel situaties aangaan en leren van die waarin het meermaals fout is gegaan. Dat leren kan alleen als je een stabiel klankbord hebt en veel in jezelf investeert.

Hier zit ook een paradox. De CLA/CLB/WL cursus moeten even tussendoor in zo weinig mogelijk lessen. Want arbiter worden mag niet teveel inspanning vergen, want dan wil niemand het meer. Daarom zijn ook de normeringen laag, zodat er voldoende mensen slagen. Allemaal in de hoop dat ze het oppakken en er zelf mee aan de slag gaan. Ondertussen zwemt de gediplomeerde arbiter in het diepe en foeteren spelers er lekker op los.

Het stuk dat jij geschreven hebt zou daarom niet alleen gericht moeten zijn aan de arbiters, maar aan alle andere bridgers. Arbitrage zaken worden altijd vanuit arbitersperspectief geschreven en ook met de arbiters als beoogde doelgroep. Daarom staat het ook altijd weggemoffeld zo ver mogelijk achterin "De Bridge". Schrijf het eens zo dat spelers weten wat de rechten van de arbiter zijn. Laat clubs dat dan vervolgens onder hun leden verspreiden. Want net zoals clubs beter verantwoordelijk zouden moeten zijn voor de opleiding van hun arbiters, zo zouden clubs zich ook veel meer verantwoordelijk moeten voelen voor de opleiding van hun spelers. Want laten we wel zijn, de meeste arbitrages worden toch alleen maar moeilijk door de onzin die spelers weten uit te kramen en het voor eigen rechter spelen?

Rob:

Een **zelfreïnigend vermogen van spelers** die regelmatig over de hoffelijkheidschreef gaan zou inderdaad prettig zijn. Toch zullen we moeten werken aan de eigen kracht van de arbiter, alleen al om te voorkomen dat hij afhankelijk is van de spelers die enige opvoeding/bijstelling behoeven.

Ik hoop van harte dat jouw stuk goed ontvangen wordt en hoop dat clubs gaan inzien dat ze zich gerust een beetje mogen inspannen voor hun arbiters.

Versoepeling en medeleven

Geweldig zoveel energie je steekt in dit onderwerp. Maar, maar ik ben het in grote lijnen eens met hetgeen Erik in zijn goed onderbouwde verhaal liet weten. Zelf ben ik arbiter bij twee clubs en moet zeggen dat de

arbitrages, ook al zijn ze soms niet geheel juist, goed aanvaard worden. Je blijft altijd leden op een club houden die slecht tegen hun verlies kunnen en die hebben ook meestal de meeste moeite met een arbitrage die in hun nadeel uitvalt.

Een arbitrage uitvoeren bij een verzaking komt veel voor. Laatst maakte een speler een onaardige opmerking tegen zijn partner dat zij verzaakt had. Toen ik hem vriendelijk mededeelde dat hij niet opgelet had, want hij had tenslotte aan zijn partner mogen vragen of ze de gevraagde kleur niet in bezit had, kreeg ik de schuld dat hij die wetenschap niet bezat.

De houding van een arbiter is belangrijk. Je moet een beetje medeleven tonen met degene die de onregelmatigheid heeft veroorzaakt. Vooral niet de schoolmeester gaan spelen, daar heb ik zelf een bloedhekel aan als me dat overkomt.

Rob:

Mijn voorkeur gaat uit naar de correcte toepassing van de spelregels zoals die door de spelregelmakers zijn bedacht. Op dat punt zijn we het dus volstrekt eens.

En ik ben wel benieuwd hoe de versoepeling in de praktijk van verschillende clubs uitpakt. Daar kunnen we alleen maar van leren. Ook/vooral de spelers! Want als een versoepeling niet leidt tot méér plezier, is dat vooral voor de spelers die moeite hebben/hadden met een scherpere regeltoepassing een leerpunt! Bij bepaald gedrag kan 'de schoolmeester' heilzamer werken dan een meelevende houding. Gedrag dat absoluut niet door de beugel kan, omdat het genoeg in het spel daardoor wordt verziekt, moet onmiddellijk stoppen en daarom duidelijk worden genoemd. Meelevendheid én 'schoolmeesterschap' kun je wél combineren, met iets als:

'Ik kan mij voorstellen dat als je ervan overtuigd bent dat west na zijn claim bewust zijn kaarten snel in elkaar deed om een verliesslag te markeren, je iets van boosheid voelt. Misschien zou ik met die gedachte zelfs nog méér boosheid voelen. Maar in dit stadium is die gedachte en vooral de beschuldiging van vals spel, prematuur en beslist onacceptabel. Ik wil dat je dat terugneemt.' Gevolgd door stilte. Eveneens een belangrijk stuk communicatiegereedschap!

Oneens met enkele versoepelingen

Mijn reacties staan in het kader:

2 Voor de beurt voorgespeelde kaart

Het niet gebruiken van informatie uit een verkeerde uitkomst is een probleem; wanneer mag men dan in die kleur wel terugkomen? Stel de partner van de overtreder heeft een 2-3-3-5 kaartverdeling met een goede vijfkaart in de kleur van de verkeerde uitkomst, de rest is "troep".

Wat dan?

Rob:

Het zal vooral een voor de hand liggende uitkomst moeten zijn. Met het nadeel van de twijfel bij grensgevallen.

3 Een onvoldoende bod laten wijzigen zonder pasverplichting.

Geen pasverplichting voor partner. Ja, maar je weet nu dat je partner een opening heeft, de tegenstanders ook en dan. Kom nou, daar wordt alleen maar misbruik van gemaakt. Oh sorry een vals lachje en je krijgt er geen straf voor? Niet doen.

Dezelfde ruimte (geen pasverplichting voor de partner) haalde ik uit artikel 25B. Als een speler zijn bieding meteen wijzigt - en artikel 25A (onbedoeld) niet van toepassing is, heeft de partner namelijk eveneens géén pasplicht; ook dan mag hij de informatie van de ingetrokken bieding niet gebruiken. In de huidige regelgeving na een onvoldoende bod moet worden nagegaan of de laatste boodschap 'vrijwel' even precies is of preciezer. Zo ja, dan mag zonder pasplicht worden verder geboden. Dat is een uiterst lastig te hanteren grens. Vooral omdat de grens van precies sinds de invoering lijkt te worden verruimd door de top van de wetuitvoerende macht.

4 Artikel 25A (Het zonder consequenties corrigeren van een onbedoelde bieding)

Als je in het verkeer een keer geen voorrang verleent (maar dat in 99,99% van de gevallen wel doet), dan mag je de schade ook betalen. Net als schaken: aanraken is spelen. Nu wordt er te veel goedgekeurd, en later roepen ze als "dank" de arbiter voor een flut-overtreding van de andere partij.

Rob:

Ik vermoed dat hier sprake is van een misverstand. In mijn voorstel beperk ik juist de ruimte van het straffeloos mogen corrigeren. De psychische grens van niet bedoeld hef ik op. Alleen de fysieke (pakfout) blijft van kracht.

5 Niet meer alerteren. "Ja zo spelen wij het altijd" en je bent weer in het ootje genomen door mensen die geen systeemkaart of een "zooitje ongeregeld" niet paraat hebben. Voorgedrukte kaarten helpen niet want men speelt toch het eigen systeem. Leuk voor de arbiter, krijgt hij hoofdpijn van, maar het werkt niet, heb daar ervaring mee. Nu kun je bij niet altereren en geen systeemkaart nog alle kanten (vooral de goede) op als arbiter.

Rob:

Als eerdere regelingen niet hielpen, ligt dat aan de gestelde regels en/of aan de leiding. Mijn voorgestelde regel is duidelijk. Elk paar

speelt het eenvoudige 'clubsysteem' met systeemkaart. Uitzondering is alleen toegestaan voor paren met een eigen duidelijk ingevulde systeemkaart. Wie dus geen systeemkaart bij zich heeft, speelt die zitting het eenvoudige clubsysteem. Daar kan niemand onderuit als je dat door de ALV wordt besloten; zelfs de arbiter en/of het bestuur niet!

6 Omgaan met de klok. "1 Op het moment dat het signaal klinkt van 'einde ronde' worden de tafelnummers genoteerd die volgens de Bridgemate nog niet op groen staan."

Maar wat doe je als de wedstrijdleader meespeelt en mede door arbitrages of verkeerde scores uit de Bridgemate halen later is. Pas werkzaam als de software wordt aangepast en de klok aangestuurd wordt door het NBBR.

Rob:

Onderdeel van deze regeling kan zijn dat na een tijdsoverschrijding en notering de klok even wordt stilgezet tot alle tafels weer zijn bezet. Uiteraard worden tafels niet genoteerd als het spel moest worden stilgelegd omdat de meespelende arbiter moest optreden.

Rankingcompetitie en NBB-Rekenprogramma

Ik (Roberto) had de eer de vergadering voor bestuurders van een district te mogen meemaken.

Tijdens die vergadering kwam ook de flexibele competitie ter sprake. Een clubvertegenwoordiger vertelde dat op zijn club met 59 stemmen vóór en één tégen is gekozen voor het Rankingproduct.

Op een andere club was dat al ingevoerd, tot volle tevredenheid van de spelers.

Wat alleen jammer wordt gevonden, en ook wel een beetje vreemd, is dat deze competitievorm nog niet is geïntegreerd in het NBB-Rekenprogramma.

Die bevreemding komt vooral voort uit de opstelling van de NBB, die de bedenker van dit moois, Thilo Kielmann, immers workshops liet verzorgen op de afgelopen twee NBB-congressen.

Ik heb begrepen dat de rekenprogrammamakers nu eerst hun hele ziel en zaligheid gooien in versie 3.0. Wanneer die gereed is weet ik niet. Of in de versie daarna wél het Rankingsysteem zal zijn opgenomen, weet ik ook niet, en zo ja, wanneer dat dan operationeel zal zijn, is een vraag waar zelfs de president van de programmeurs geen antwoord op zal durven te geven.

Daarom vroeg ik Thilo op welke wijze de clubs die het Rankingsysteem gebruiken de uitslagen het gemakkelijkst kunnen verwerken.

Thilo (de bedenker van deze competitievorm):

Inderdaad blijft de groep enthousiaste ranking-gebruikers steeds maar groeien. Ik zelf was in Maart bij het district Drenthe, en één week geleden bij district Friesland. De Friezen zijn blijkbaar echt een bijzonder volkje. Voor het heerst vertelde me iemand nog tijdens de lunchpauze ter plekke: "We zijn om, we gaan het doen!" Ook bijzonder was dat bij de ALV in Friesland Jan Stavast aanwezig was met wie ik dan even van gedachten mocht wisselen.

Op dit moment (om Roberto's vraag te beantwoorden), realiseer ik de koppeling tussen rekenprogramma en rankingprogramma via de Google cloud. Het is een klein beetje omslachtig, maar mijn gebruikers vertellen unaniem "dat het wel meevalt". Maar alleen met een koppeling van rekenprogramma en rankingprogramma zijn we er nog niet. Een belangrijk onderdeel zou een toevoeging aan de nbbclubsites moeten zijn want immers moet een heleboel informatie aan de spelers getoond worden.

Uiteraard zou het alles nog veel mooier kunnen. Ook zie ik hier grote kansen in lijn met de doelen van het beoogde meerjarenplan 2017-2020. Juist voor de "sociale toegankelijkheid" kan een flexibele clubcompetitie veel betekenen.

Wat op dit moment ontbreekt is iemand bij de NBB die dit dossier oppakt om zoiets als een "NBB clubranking" te realiseren. Graag zou ik met deze persoon een keer om tafel gaan zitten om de mogelijkheden te verkennen en om te zien wat we voor elkaar kunnen betekenen, ook in combinatie met de huidige software-leveranciers, zoals Bridge Systems.